

ФІЛОСОФСЬКІ ОСНОВИ БІЗНЕСУ

Американський бізнесмен, мільярдер Дональд Трамп говорив, що «Немає нічого більш злочинного для фінансового благополуччя, ніж вигадати відмінну ідею, і не спромогтися реалізувати її». **Актуальність дослідження.** У наш час бізнес є одним із найбільш поширених методів введення підприємницької діяльності. Тому вивчення основ бізнесу з філософської точки зору надає перевагу для бізнесменів у виборі підходу до ведення бізнесу з унікальною складовою. **Метою дослідження** є здійснення філософського аналізу основ бізнесу. **Завданням дослідження** є: дослідити бізнес і погляди філософів на нього; проаналізувати сферу бізнесу в сучасному суспільстві; дослідити зв'язок між філософією та економікою. **Об'єкт дослідження**: соціально – економічна сфера сучасного суспільства. **Предмет дослідження**: філософські основи бізнесу. Традиційно філософія визначається як дослідження першопричин та начал всього, що можна помислити, універсальних принципів, в межах яких існує та розвивається як буття, так і мислення. Наслідком цього осмислення є формування в сфері суспільної свідомості системи засадничих поглядів, світоглядних переконань, узагальнених уявлень і концептуальних побудов про сутність та граничні проблеми буття, людську присутність у ньому, можливості його осягнення людським розумом. Філософія, відповідаючи на запити сучасності, серед різноманіття галузей людської екзистенції звертається, в першу чергу, до тих, які постають пріоритетними в межах визначеного відрізка суспільного поступу. Такою галуззю є економіка як комплекс відносин між людьми у процесі їх перетворювальної господарської діяльності [1, с. 70]. Сучасне суспільство часто замінює поняття «філософія бізнесу» на більш нове поняття «маркетинг». Так на думку С.С. Гаркавенко [2, с. 5]. Ставлення бізнесмена до соціальної відповідальності формально відбивається у філософії бізнесу. Філософія є форма суспільної свідомості, в якій представлена узагальнена система поглядів на те чи інше явище і місце людини в ньому. Спираючись на це загальне визначення, філософію бізнесу часто спрощення представляють як судження зацікавлених груп про його цінності, його ідеологічну платформу, спосіб вираження його сенсу. Створення філософії вимагає часу і старанності з боку бізнес-лідерів. При складанні філософії, лідери повинні запитати себе, «Яка природа мого бізнесу?» «Хто мій клієнт?» «Які цінності важливі для мене?» і «Що таке моє загальне бачення компанії?». Відповіді на ці питання формують основу філософії бізнесу. Філософія бізнесу сприяє поліпшенню якості життя, притягує ділових людей, що мають схожі з її положеннями погляди; сформує творчу атмосферу навколо бізнесу. Виходячи з цього менеджеру необхідно вміння розробляти філософію бізнесу. Філософія бізнесу – це найвищий рівень організації процесу пізнання бізнесу як системи, адже досліджує фундаментальні принципи, які лежать в основі створення та функціонування бізнесу, його природу і сенс, роль та цінність в суспільстві. Бізнесмен – це людина, що реалізує власну справу; здійснює на свій ризик економічну діяльність, спрямовану на інтенсифікацію отримання зиску від користування власністю, продажу товарів, виконання робіт чи надання послуг особами, зареєстрованими в цій якості у встановленому законом порядку. Бізнес – це моделювання дійсності в умовах економічної свободи та вільної конкуренції. «Бізнес – особливий прояв економічної діяльності, що відбувається в умовах ризикових відносин творця благ і користувача ними, спрямований на отримання прибутку виробником продукту і задоволення потреб споживача, означений рівнем моральності та визначений мірою легітимності стосунків суб'єкта і об'єкта в процесі реалізації єдності індивідуальної і соціальної свободи людини» [4, с. 154]. Філософію бізнесу прийнято формально виражати у вигляді філософії компанії, що обґрунтовує її унікальність на ринку, що позначає пріоритети в її діяльності та розвитку і забезпечує єдине розуміння поставлених перед нею цілей. Найважливішими напрямками філософії компанії стають: філософія творчості, філософія якості, філософія споживача, філософія управління персоналом [5, с.449]. Об'єктом підприємницької діяльності є процес відтворення на всіх його стадіях. Суб'єктами бізнесу можуть бути правоспроможні і дієспроможні громадяни та юридичні особи, які мають власність в будь-якій формі. Існує три основні концепції бізнесу: позитивна, критична і прагматична. Критична концепція бізнесу виходить з того, що поняття бізнес об'єднує сукупність дій різних суб'єктів ринкових відносин, що мають однакову спрямованість на збагачення одних людей за рахунок інших. Повною протилежністю критичної концепції бізнесу є позитивна. Її суть полягає в тому, що бізнес розуміється і оцінюється як суспільно-корисна діяльність людей, що здійснюється в порядку особистої ініціативи, метою якої є виробництво товарів і послуг для інших людей. Дана концепція в різні часи лежала в основі багатьох уявлень і теорій, що зображали життя людей в умовах ринкової економіки ідеально, у відриві від будь-яких протиріч. Обидві розглянуті концепції бізнесу є двома крайніми позиціями в оцінці бізнесу як об'єктивного явища. Подолання зазначених крайнощів відбувається лише в рамках третьої з названих вище концепцій, а саме – прагматичної концепції бізнесу. Під прагматизмом тут і далі розуміється орієнтація планів і цілей діяльності людей на досягнення практичних вигод у обставинах, що мають об'єктивний і тому не залежний від волі та бажання цих людей характер. Сутність прагматичної концепції бізнесу полягає в тому, що бізнес розглядається як явище, неминуче в контексті розвитку суспільства. Французький філософ-ідеаліст Анрі Бергсон (1850-1941) намагався представити сенс життя як синонім творчості. «Воно - народження нового, вираження багатства і достатку народжує природи» [3]. На наш погляд, таке сприйняття господарської діяльності могло б надихнути бізнесменів на великі звершення і відкрити їм невідомі, приголомшливі грані життя, проте вони незавжди ставляться до своєї справи як до джерела творчості, дарующого можливість духовного та інтелектуального вдосконалення, зміцнення здоров'я, способу служіння ближньому і вираження любові до нього, засобу благодійності. [3, с.700]. **Висновки:** Отже, структуру філософії економіки, як науки, що орієнтована на розуміння загальних універсальних закономірностей розвитку господарсько-економічного світу, відбивають визначені суспільно-історичні форми організації людської діяльності. Філософія бізнесу – це група питань, які пов'язані з суспільно-філософськими і соціально-культурологічними, етичними нормами, які є частинами економічного підприємства. Суть філософії бізнесу – дізнатися і розглянути найоптимальніші причини економічного способу дій індивіда, спробувати знайти відповідь на питання чому, для чого він є суб'єктом економічної роботи в цілому, а так само його справ зокрема. Роль філософії бізнесу в системі управління компанії все більше зростає. Це - формула її успіху і благополуччя; призма, або рожеві окуляри, кризь які видно райдужні ореоли бізнесу, які представляють його як інструмент служіння суспільству. Філософія бізнесу сприяє поліпшенню якості життя, притягує ділових людей, що мають схожі з її положеннями погляди; створює умови для довірчих, рівноправних і справедливих відносин; сформує творчу атмосферу навколо бізнесу. Виходячи з цього менеджеру необхідно вміння розробляти філософію бізнесу.

Список використаних джерел

1. Гуманітарний вісник ЗДІА. 2012. № 48.
2. Гаркавенко, С. Маркетинг : підручник / С. Гаркавенко. К.: Лібра, 1998. С.5.
3. Філософський енциклопедичний словник / редкол. С. С. Аверинцев, Е. А. Араб-Огли, Л. Ф. Іллічов [и др.]. 2-е вид. М.: Сов. Енциклопедія, 1989. 700 с.
4. Приятельчук А. О. Особливості філософського забезпечення розвитку змісту економічних категорій // Альманах. Філософські проблеми гуманітарних наук. 2005. № 5. С. 148-155.
5. Армстронг М. Філософія розвитку людських ресурсів. Філософія професійного навчання тощо // Практика управління людськими ресурсами. 8-е изд.: пров. з англ. СПб.: Питер, 2008. С. 449